

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/36/2016
Identifikačné číslo spisu:	5016200106
Dátum vydania rozhodnutia:	21.07.2016
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5016200106.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Z. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXXX/X, N., právne zastúpeného: POLAKOVIC & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Výsoká 19, 811 06 Bratislava, IČO: 47 233 559, proti žalovanému: Slovenský rybársky zväz, so sídlom A. Kmeťa 20, Žilina, IČO: 00 178 209, o preskúmanie rozhodnutia Prezídia Rady Slovenského rybárskeho zväzu č. DP-2/14 zo dňa 05. apríla 2014, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/32/2016-104 zo dňa 24. februára 2016, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/32/2016-104 zo dňa 24. februára 2016 z r u š u j e a v e c p o s t u p u j e Okresnému súdu Žilina, ktorý je vecne a miestne príslušným súdom na konanie v tejto veci.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením č. k. 21S/32/2016-104 zo dňa 24.02.2016 Krajský súd v Žiline podľa § 104 ods. 1 veta prvá v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zastavil konanie „o návrhu žalobcu zo dňa 08.02.2016 na zabezpečenie dôkazu, a to fotodokumentácie rybárskej stráže (tri fotografie kapra lisca), ktorá bola urobená dňa 03.08.2013 členmi rybárskej stráže a mala by sa nachádzať v databáze rybárskej stráže pri MO SRZ v Martine“.

Krajský súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že právna úprava zabezpečenia dôkazu je upravená v druhej časti OSP. V správnom súdnictve je vylúčené použitie druhej časti OSP - Predbežné opatrenie a zabezpečenie dôkazu, a preto v konaní podľa piatej časti OSP nemožno nariadiť zabezpečenie dôkazu aj keby šlo len o primeranosť aplikácie. Nemožno uvažovať o súdnej ochrane poskytovanej ani podľa § 102 OSP. Toto ustanovenie totiž predpokladá použiteľnosť druhej časti OSP. Krajský súd ďalej uviedol, že pre súd v správnom súdnictve pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na

preskúmanie napadnutého rozhodnutia, t.z. že súd dokazovanie podľa tretej časti OSP vykonáva ojedinele, pričom vychádza zo skutkového stavu zisteného žalovaným a posudzuje, či zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v súlade s obsahom spisov a či zistenie skutkového stavu je dostačujúce na posúdenie veci.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie nestotožňujúc sa s názorom krajského súdu a domáhajúc sa zrušenia jeho rozhodnutia a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Žalovanému bolo odvolanie žalobcu doručené na vedomie, pričom sa k odvolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a zistil, že na prejednanie danej veci nie je daná vecná príslušnosť krajského súdu.

Obsahom pripojeného spisového materiálu bolo preukázané, že žalobca sa podaním zo dňa 29.05.2014 podľa § 250j ods. 2 písm. c/ a e/ OSP domáhal v konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu preskúmania rozhodnutia Prezídia Rady Slovenského rybárskeho zväzu Žilina zo dňa 05.04.2014 (rozhodnutie dovolacieho orgánu) vydaného v konaní vedenom pod spisovou značkou DP-2/14 a v nadväznosti na to aj disciplinárneho rozhodnutia vydaného Disciplinárnou komisiou Základnej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu v Martine zo dňa 29.11.2013, v konaní vedenom pod spisovou značkou 07/2013/DK a rozhodnutia Mestskej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu Martin ako odvolacieho orgánu zo dňa 23.01.2014 vydaného v konaní vedenom pod spisovou značkou C3-1/2014 a ich zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň sa domáhal uloženia povinnosti žalovanému vrátiť žalobcovi povolenie na lov rýb č. 00678 vydané Slovenským rybárskym zväzom Mestskou organizáciou Martin pre miestne kaprové vody a zaplatiť trovy konania v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vec bola zapísaná do súdneho registra „S“ pod sp. zn. 14S/1/2014.

Okresný súd Žilina vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 14S/1/2014-55 zo dňa 24.02.2015, tak že žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Proti rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie.

Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 21So/2/2015-88 zo dňa 28.10.2015 rozhodol tak, že rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 14S/1/2014-55 zo dňa 24.02.2015 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia poukázal na skutočnosť, že trestná vec prečinu pytlactva podľa § 310 ods. 1 Trestného zákona, z ktorej spáchania bol podozrivý žalobca, bola povereným príslušníkom Policajného zboru Obvodného oddelenia PZ Vrútky postúpená uznesením ČVS: ORP-920/VR-MT-2013 zo dňa 03.11.2013 na prejednanie disciplinárneho previnenia v zmysle § 3 ods. 1 písm. b/ Disciplinárneho poriadku Slovenského rybárskeho zväzu, Slovenskému rybárskemu zväzu, Mestská organizácia Martin, pretože výsledky skráteného vyšetrovania preukázali, že nejde o trestný čin, ale ide o skutok, ktorý by mohol byť prejednaný v disciplinárnom konaní. Podľa krajského súdu problematickým aspektom daného prípadu bolo, že vo veci správneho trestania rozhodlo občianske združenie, teda súkromnoprávny orgán, čo viedlo okresný súd k nesprávnej aplikácii § 15 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov (ďalej len „zákon č. 83/1990 Zb.“), na základe ktorého rozhodol okresný súd ako súd prvého stupňa v správnom súdnictve. Krajský súd poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu v právnej veci pod sp. zn. 9Nds 15/2012, v ktorom uviedol, že na preskúmanie rozhodnutí občianskych združení je v zákone výslovne určený ako vecne príslušný okresný súd a krajský súd by bol vecne príslušný len v prípade, keby preskúmaval rozhodnutia združení vo veciach, v ktorých štát preniesol na občianske združenie pôsobnosti orgánu verejnej správy. Pôsobnosť súdov na preskúmanie rozhodnutí orgánov občianskych združení v správnom súdnictve preto nie je daná. Výkon rybárskeho práva, ktoré patrí štátu (§ 4 zákona č. 139/2002 Z. z. o rybárstve) a zabezpečovanie jeho riadneho výkonu (podľa § 4 bod 1.3 Stanov SRZ Zväz zabezpečuje ochranu rýb a iných vodných živočíchov a ochranu rybárskeho práva v rybárskych revíroch) podľa názoru krajského súdu je

matériou, ktorá spadá pod pojem verejná správa. Je nepochybné, že žalobou napadnuté rozhodnutia orgánov žalovaného, t.j. rozhodnutia vydané v rámci až trojnásťkrát disciplinárneho konania, majú charakter individuálneho správneho aktu v rámci správneho trestania, ktorý svojim enunciatom (výrokom) zásadne zasahuje do práv a povinností žalobcu, a teda podliehajú prieskumu v správnom súdnictve pri aplikácii § 244 ods. 3 OSP ako rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb. Jedná sa o rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 244 ods. 2 OSP, ktorých zákonnosť preskúmava krajský súd v správnom súdnictve. Z týchto dôvodov krajský súd ako súd odvolací rozsudok Okresného súdu Žilina zrušil. Zároveň krajský súd uložil okresnému súdu, aby po vrátení veci postúpil vec vecne a miestne príslušnému krajskému súdu.

Uznesením č. k. 14S/1/2014-93 zo dňa 10.12.2015 Okresný súd Žilina vyslovil na základe vyššie uvedeného svoju vecnú nepríslušnosť na konanie a rozhodovanie v predmetnej veci a vec postúpil podľa § 250d ods. 2 OSP s poukazom na § 246 ods. 1 OSP Krajskému súdu v Žiline ako súdu vecne príslušnému.

Podaním zo dňa 08.02.2016 žiadal žalobca predbežným opatrením zabezpečiť fotodokumentáciu rybárskej Stráže (tri fotografie kapra lisca), ktorá bola urobená dňa 03.08.2013 členmi rybárskej stráže a mala by sa nachádzať v databáze rybárskej stráže pri MO SRZ v Martine. Podľa žalobcu uvedené fotografie sú kľúčové a zásadné pre objasnenie okolností, či sa žalobca dopustil alebo nedopustil disciplinárneho previnenia, nakoľko následné zdokumentovanie nástrahového kapra na polícii vo Vrútkach nie je totožné s fotografiami, ktoré boli urobené členmi rybárskej stráže na jazere Lipovec.

Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 21S/32/2016-104 zo dňa 24.02.2016 zastavil konanie o návrhu žalobcu zo dňa 08.02.2016 na zabezpečenie dôkazu, a to fotodokumentácie rybárskej stráže (tri fotografie kapra lisca), ktorá bola urobená dňa 03.08.2013 členmi rybárskej stráže a mala by sa nachádzať v databáze rybárskej stráže pri MO SRZ v Martine.

Podaním doručeným súdu dňa 29.03.2016 sa žalobca proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/32/2016-104 zo dňa 24.02.2016 v zákonnej lehote odvolal. Následne Krajský súd v Žiline predložil predmetnú vec na rozhodnutie o odvolaní Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Podľa § 11 ods. 1 OSP konanie sa uskutočňuje na tom súde, ktorý je vecne a miestne príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností, ktoré tu sú v čase začatia konania, a trvá až do jeho skončenia.

Podľa § 104a ods. 1 OSP súd skúma vecnú príslušnosť prv, než začne konať o veci samej.

V správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 OSP).

Podľa § 244 ods. 2 OSP v správnom súdnictve preskúmavajú súdy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Vecná príslušnosť súdov na preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov (do kategórie ktorých spadajú aj rozhodnutia záujmovej samosprávy) je riešená v ustanovení § 246 OSP a §§ 6, 7 a 8 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Vecná príslušnosť v správnom súdnictve zásadne patrí krajským súdom (§ 246 ods. 1 OSP, § 7 ods. 3

zákona o súdoch). Táto je vylúčená len a prísne vo veciach, ktoré podľa tohto ustanovenia alebo osobitných zákonov výslovne patria do rozhodovacej právomoci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 246 ods. 2 OSP), prípadne ešte aj okresných súdov (§ 6 zákona o súdoch). Vecná príslušnosť krajských súdov na preskúmanie rozhodnutí a postupov je pravidlom, z ktorého výnimku musí ustanoviť zákon. Takým zákonom je OSP alebo iné zákony, ktoré ustanovujú vecnú príslušnosť okresných súdov a najvyššieho súdu.

Žalovaný orgán verejnej správy je orgánom záujmovej samosprávy. Podľa § 1 bod 1. veta prvá Stanov Slovenského rybárskeho zväzu (ďalej len „Stanovy SRZ“) je žalovaný združením občanov v súlade so zákonom č. 83/1990 Zb..

Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb., ak člen združenia považuje rozhodnutie niektorého z jeho orgánov, proti ktorému už nemožno podľa stanov podať opravný prostriedok, za nezákonné alebo odporujúce stanovám, môže do 30 dní odo dňa, keď sa o ňom dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov od rozhodnutia požiadať okresný súd o jeho preskúmanie.

Vzhľadom na zhora citované zákonné ustanovenie nie sú splnené podmienky na prejednanie predmetnej veci krajským súdom ako súdom prvého stupňa. Vecná príslušnosť je podmienkou konania a nie je možné ju založiť tým, že vecne nepríslušný súd začne vo veci konať.

Nedostatok vecnej príslušnosti súdu patrí medzi odstrániteľné nedostatky podmienok konania a súd má svoju vecnú príslušnosť skúmať prv, než začne konať o veci samej. Na nedostatok vecnej príslušnosti súd musí prihliadať kedykoľvek za konania, pretože ide o nedostatok podmienky konania, pre ktorý nemalo konanie pred týmto súdom prebehnúť. Ak odvolací súd zistí, že vo veci rozhodol vecne nepríslušný súd, ide o takú vadu, ktorá má za následok zrušenie napadnutého rozhodnutia. Ak je teda súd, na ktorý sa účastník obrátil, podľa okolností v čase začatia konania vecne nepríslušný, nemôže tento nedostatok odstrániť tým, že koná o veci samej.

Senát najvyššieho súdu po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu dospel k záveru, že v tejto veci je vecne príslušným Okresný súd Žilina.

V predmetnej právnej veci ide o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Prezídia Rady Slovenského rybárskeho zväzu Žilina sp. zn. DP-2/14 zo dňa 05.04.2014 (rozhodnutie dovolacieho orgánu), ktorým bolo potvrdené disciplinárne rozhodnutie vydané Mestskou organizáciou Slovenského rybárskeho zväzu Martin ako odvolacieho orgánu zo dňa 23.01.2014 pod sp. zn. C3-1/2014, ktorým bolo žalobcovi potvrdené uloženie disciplinárneho opatrenia - peňažnej pokuty vo výške 80 eur rozhodnutím Disciplinárnej komisie Základnej organizácie Slovenského rybárskeho zväzu v Martine zo dňa 29.11.2013 v konaní vedenom pod spisovou značkou 07/2013/DK pre disciplinárne previnenie podľa § 12 písm. c/ zákona č. 139/2002 Z. z. o rybárstve. Podľa § 8 bod 8.5 Stanov Slovenského rybárskeho zväzu proti rozhodnutiu Prezídia Rady Slovenského rybárskeho zväzu ďalší opravný prostriedok nie je prípustný.

Objektom správneho disciplinárneho deliktu je poriadok a disciplína vo vnútorných vzťahoch verejnoprávnej organizácie. V danom prípade poriadok, resp. disciplína vychádza zo zákonom stanoveného zákazu. Subjekt správneho disciplinárneho deliktu je vždy špeciálny a je ním príslušník verejnoprávnej organizácie. Porušenie disciplíny v predmetnej veci bolo vyvodzované ako dôsledok porušenia predpisov verejného práva. Z napadnutého prvostupňového rozhodnutia vyplýva, že žalobca sa previnil podľa § 12 písm. c/ zákona č. 139/2002 Z. z., podľa ktorého sa zakazuje privlastniť si ryby nedosahujúce najmenšiu lovnú mieru a nad ustanovený počet, za čo mu bola uložená sankcia 80 eur, teda ide o rozhodnutie s charakterom správneho trestania. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 139/2002 Z. z. rybárske právo patrí štátu a Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky prideli Slovenskému rybárskemu zväzu výkon rybárskeho práva vo vodných tokoch (§ 4 ods. 3 veta prvá zákona č. 139/2002 Z. z.). Zväz zabezpečuje ochranu rýb a iných vodných živočíchov a ochranu rybárskeho práva v rybárskych revíroch (§ 4 bod 1.3 Stanov SRZ). Žalobou napadnuté rozhodnutia orgánov

verejnej správy, vydané v rámci trojinštančného disciplinárneho konania, majú charakter individuálneho správneho aktu v rámci správneho trestania, ktorý svojím výrokom zasahuje do práv a povinností žalobcu, a teda podliehajú prieskumu v správnom súdnictve pri aplikácii § 244 ods. 3 OSP ako rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických osôb. Jedná sa o rozhodnutia správneho orgánu v zmysle § 244 ods. 2 OSP, ktorých zákonnosť preskúmava okresný súd v správnom súdnictve.

Ustanovenie § 15 ods. 1 zákona č. 83/1990 Zb. výslovne uvádza, že na preskúmanie rozhodnutia niektorého z orgánov združenia, proti ktorému nie je možné podať odvolanie je vecne príslušný okresný súd. Ustanovenie § 246 ods. 1 OSP všeobecne určuje, že na preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov sú príslušné krajské sudy, avšak len v prípade, ak zákon neustanovuje inak. V prejednávanej veci osobitný zákon stanovuje, že na preskúmanie rozhodnutia orgánu združenia je vecne príslušný okresný súd (pozri napr. rozhodnutie NS SR pod sp. zn. 3Nds/2/2014).

Miestna príslušnosť sa posudzuje v zmysle § 246a ods. 1 OSP, podľa ktorého je miestne príslušným súd, v ktorého obvode má sídlo správny orgán, ktorého rozhodnutie a postup sa preskúmava. Ak ide o rozhodnutie orgánu s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, okrem ústredných orgánov štátnej správy, miestne príslušným je krajský súd, v ktorého obvode je všeobecný súd navrhovateľa. Nakoľko žalovaný je orgánom s pôsobnosťou pre celé územie Slovenskej republiky, vecne a miestne príslušným je v tomto prípade všeobecný súd žalobcu, teda Okresný súd Martin. Nakoľko žalovaný pri svojom prvom úkone, ktorý mu patrilo, miestnu príslušnosť Okresného súdu Žilina nenamietal a z § 88 OSP nevyplýva výlučná miestna príslušnosť iného okresného súdu, Okresný súd Žilina si miestnu príslušnosť založil tým, že začal konať vo veci samej (pozri napr. rozhodnutie NS SR pod sp. zn. 6Sžo/65/2008).

Procesným právom účastníka je i právo na prejednanie a rozhodnutie jeho veci súdom vecne a miestne príslušným. Zákonným sudcom je sudca (samosudca alebo člen senátu) miestne, vecne a funkčne príslušného súdu, ktorý má vo veci konať podľa rozvrhu práce prijatého v súlade so zákonom (pozri napr. I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01). Procesný postup, v ktorom o veci účastníka konania nerozhodol zákoný sudca, resp. súd zriadený v súlade so zákonom, je nezlučiteľný s garanciami vyplývajúcimi z čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, z čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a napokon aj z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a rozhodnutie vydané v takomto konaní preto nemôže byť ústavne akceptovateľné.

Postupom krajského súdu sa účastníkom odňala možnosť konať pred vecne príslušným súdom, preto musel najvyšší súd uznesenie krajského súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá OSP zrušiť a vec postúpiť podľa § 250d ods. 2 OSP na konanie a rozhodnutie vecne a miestne príslušnému Okresnému súdu Žilina. Rozhodnutím najvyššieho súdu je súd nižšieho stupňa viazaný (§ 104a ods. 3 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.